

Водні ресурси потребують захисту й охорони

Водне господарство є складовою економіки держави. Воно тісно пов'язане з усіма галузями й безпосередньо впливає на задоволення необхідних соціальних і побутових умов життя на Землі.

За даними ЮНЕСКО, запаси водних ресурсів на планеті скорочуються з катастрофічною швидкістю, а потреба в них різко зростає. Який стан справ цієї галузі в районі, розповідає начальник Сарненського управління водного господарства Василь ПІНЧУК:

- За песимістичними прогнозами, до 2050 року 7 млрд. чол. в 60 державах зіткнуться з проблемою нестачі води. Вчені пов'язують це з кліматичними змінами, а також збільшенням забруднення навколишнього середовища. Ось чому заради майбутніх поколінь ми повинні дбайливіше ставитись до наших водних ресурсів.

По території Сарненщини протікає 28 річок, із них середні Случ і Горинь, які в межах району мають протяжність відповідно 60 і 86 км, 26 малих протяжністю 462,8 км, із яких 221,76 зарегульовані (магістральні канали осушувальних систем). Окрім того, налічується 27 ставків загальною площею 1612 кв. га, 27 озер (180 кв. га), одне водосховище (64 кв. га). Джерелом водопостачання населення й галузі економіки є підземні водоносні горизонти й поверхневі водні об'єкти. На початок нинішнього року в районі нараховується 162 артезіанські свердловини. Загальний збір води торік становив 8,2 млн. м.

Нині завданням управління є контроль за раціональним використанням, охороною та відтворенням водних ресурсів, дотриманням підприємствами, установами й організаціями вимог водного законодавства, організація експлуатації міжгосподарських меліоративних систем. Отож упродовж 2008 року здійснили 26 перевірок суб'єктів, що використовують водні ресурси або виконують господарську діяльність у межах водоохоронних зон, видали 18 приписів, винесли 12 постанов, нараховували штрафів у сумі 986 грн. А ще за підтримки учнів ЗОШ № 4 м. Сарни очистили від сміття 3 км берега р. Случ, упорядкували 6 джерел, ліквідували 3 сміттєзвалища. Маю надію, що ця робота дасть позитивний результат, адже треба нам усім зрозуміти, що екологічний стан, чистота водойм залежать не тільки від глобального спрямування країни, а в першу чергу від способу мислення й діяльності кожного окремого індивідуума.

З метою реалізації державної політики щодо збереження водності малих річок, зменшення збитків і соціального напруження внаслідок шкідливої дії вод в області розроблені й виконують відповідні програми. В їх межах з 2001 по 2009 рік за рахунок коштів державного й місцевого бюджетів проведена розчистка від мулу й наносів малих річок на суму 82,4 тис. грн., магістральних каналів - на 156,9 тис. грн., каналів другого порядку - 74,2 тис. грн. Захистили с. Стрільськ шляхом кріплення 660 м берега р. Случ на суму 1,6 млн. гривень, м. Сарни — 756 м (651,833 тис. грн.). Цьогоріч розпочнемо роботи щодо кріплення берега р. Горинь у с. Ремчиці.

Нагадаю, що меліорація земель у районі була й залишається головним чинником підвищення продуктивності сільськогосподарських угідь. Загальна площа осушених земель становить 50,6 тис. кв. га, із них сільськогосподарських угідь -34,4 тис. га. За результатами обстежень меліоративних систем, проведених у минулому році Рівненською гідрогеологомеліоративною експедицією, меліоративний стан осушуваних земель оцінюється як сприятливий на площі 12993 га, задовільний -15020, несприятливий — 6395 га. Для його поліпшення треба провести реконструкцію меліоративних систем на площі 5925 га, виконати агротехнічні заходи — 470 га, крім того, необхідно здійснити хімічну меліорацію на площі 19305 га, що передбачено державною Програмою розвитку меліорації, проте на ці цілі не виділяється ні копійки. На жаль, після реформування агропромислового комплексу осушені землі використовуються нерационально. Приміром, у структурі сільськогосподарських угідь рілля — 18343,3 га (53,3%), решта 46,4% - сінокоси, пасовища й багаторічні насадження. Прикладом ефективного використання осушених земель є лише СГПП «Случ» і «Маяк».

Також управління забезпечує безаварійну роботу міжгосподарських меліоративних каналів, насосних станцій. Для цього виконали повний обсяг запланованих ремонтно-доглядових робіт, ремонт гідротехнічних споруд, очистку міжгосподарської мережі від наносів. Осушувальні системи, насосні станції забезпечили відведення надлишкових вод з осушених земель. Усього за минулий рік відведено 339,0 млн. м³ води. У тому числі підкачано насосними станціями 11,3 млн. м³.

Однак підтримання міжгосподарських осушувальних систем і споруд на них не може бути ефективним без підтримання в належному стані внутрішньогосподарських систем, які перебувають на балансі сільських рад. Приємно відмітити, що розуміють це і керівники району. Наприклад, торік відповідно до «Програми розвитку меліорації та поліпшення екологічного стану осушених угідь Сарненського району на 2008-2010 роки» із районного бюджету виділили 80 тис. грн., за які провели очистку каналів у Зносицькій, Тинненській, Селищенській сільських радах. Із бюджету Селищенської сільради спрямували 38 тис. грн., Тинненської - 5,4 тис. грн. Внаслідок чого поліпшився меліоративний стан осушених земель на площі 255 га, умови проживання й господарської діяльності місцевих жителів.

Програмою на цей рік передбачалось виділити для сільських рад на виконання меліоративних робіт 133 тис. грн., проте в районному бюджеті цих коштів не передбачено, а тим часом 628 км внутрішньогосподарських меліоративних каналів потребують очистки. Хочу принагідно подякувати голові СГПП «Случ» Олексію Хомичу, який розуміє, що водна меліорація є одним із чинників підвищення продуктивності сільськогосподарських угідь і впродовж останніх двох років виділяє кошти на очистку меліоративних каналів, за які зараз очищуємо канали на дослідній станції та осушувальній системі «Гало».

Нині колектив робить усе можливе, щоб утримувати в робочому стані канали, дамби, насосні станції, уже виконане завдання з підготовки систем до вегетаційного періоду. У переддень свята хочу згадати кращих працівників управління. Адже із часу його створення (1968 р.) тут трудилося не одне покоління меліораторів, які зробили вагомий внесок у розвиток меліорації краю. Це ветерани - пенсіонери Дмитро Позняковський, Євгеній Джура, Володимир Войтович, Онуфрій Мартинюк, Мусій Балабушка, Микола Куришко, Михайло Шутько, Володимир Береговець, Ніна Зеленцова, Галина Свирид, Петро Ковалик. Сьогодні їх здобутки примножують Володимир Нікітчук, Руслан Мітрошин, Петро Мотчук, Петро Крамарчук, Євгеній Бунечко, Захар Кузнець, Віктор Тушич, Микола Білотіл, Володимир Левчук, Микола Заєць, Анатолій Береговець, Іван Леончик, Олексій Кібиш і багато інших.

Зоя ТИМЦУНІК.